

Decibels trendrapporter är en kort sammanställning av sådana fenomen eller problemområden som Decibels ungdomsinformatörer märkt att under den senaste månaden/tiden aktualiserats via frågor till rådgivningsdelen Våga fråga/Kysy pois. Dessa rapporter kan delas till alla inom Decibels 12 medlemskommuner som behöver denna information, exempelvis skolkuratorer, hälsovårdare, socialarbetare och ungdomsledare. De distribueras via de tjänstemän inom ungdomsverksamheten för respektive kommun som sitter i Decibels ledningsgrupp.

Januari - Mars 2022

Antal frågor totalt 529 (senaste kvartal 516 st)

Antal frågor från Decibels medlemskommuner 442 (senaste kvartal **453**)

Frågor på svenska: 490 (senaste kvartal 462)

Frågor på finska: 39 (senaste kvartal 54)

Tjejer: 327 (senaste kvartal 316)

Killar: 184 (senaste kvartal 173)

Annat: 18 (senaste kvartal 27)

Mest frågor ställda av personer i åldern: 15 (senaste kvartal 14-16)

Trender – Våga fråga

Under perioden Januari – Mars 2022 kan man i ungdomarnas frågor tydligt skönja oron över världsläget då det kommer till kriget i Ukraina. Många frågor har handlat om risken för att Finland skall bli indraget i kriget och hur Finlands försvar fungerar, t.ex. vem som måste rycka ut först om det skulle bli krig här. Vi är än en gång ytterst tacksamma över samarbetet med våra experter som kan ge trygga och sakliga svar på dessa viktiga frågor. Det är uppenbart att ungdomarna tar till sig information och nyheter som de ser via sociala medier (instagram, tiktok) men att de ofta saknar någon vuxen att ”bolla” dessa tankar med eller saknar kunskap om var de skall få tag på tillförlitlig information. Detta är också någonting vi har diskuterat med ungdomarna under våra skolbesök – huruvida de känner sig oroade över saker de ser på sociala medier angående kriget. Problemet som då har formulerats är att ungdomarna ofta använder sina sociala medier som en form av avslappning på kvällarna – men att det kan upplevas stressande att de då påminns om kriget under den stund de snarare hade önskat slappna av.

En del frågor om covid-19, vaccinationer och restriktioner har fortsatt komma in. Men till stor del kommer covid nu upp i frågorna på ett mer indirekt sätt. Ofta i form av de upplever att de har ”missat” en period av sitt liv till följd av restriktionerna och en allmän trötthet och maktlöshet över restriktioner och begränsningar som ständigt förändras. Det är föga överraskande att ungdomar som upplevt ensamhet i sin vardag har uppfattat sig som ännu mer isolerade om studierna har skett på distans till följd av restriktioner eller karantän.

Just nu ser prognosen mer lovande ut än tidigare kring att samhället skulle ”öppnas upp” igen efter covid-19, men kanske till följd av de två år av ”normal samvaro” som har gått förlorad så kan vi på Decibel skönja att det kommer att bli en utmaning i samhället att återgå till normalt umgänge. En ny generation av unga har uppstått som inte har haft samma möjligheter som tidigare att umgås i större grupper och sammanhang, och detta kommer sannolikt att kräva mer resurser från skolorna/samhällets sida ifråga om diskussioner kring t.ex. sexuella trakasserier och rätten till personliga gränser.

Vi har sett en ökning i frågor som handlar om självskadebeteende jämfört med tidigare period. Där kan vi endast spekulera i om även dessa bottnar i upplevelsen av förlorad kontroll med tanke på allt annat som känns okontrollerbart i samhället just nu.

Mer frågor än normalt har kommit in som handlar om oro över familjerelationer, föräldrars relationer eller föräldrars alkoholvanor. Ungdomarna kan känna en maktlöshet över att se föräldrar må dåligt men inte veta hur de skall visa sin omtanke eller ge föräldern stöd. I våra och experternas svar uppmanar vi ungdomarna att tala med de trygga vuxna som finns i deras närvaro, t.ex. kuratorer, skolhälsovårdare eller personal på skolan. Så vår förhoppning är att alla vuxna personer som jobbar med ungdomar känner sig bekväma i att ta rollen som den trygga vuxna som ungdomarna kan vända sig till. Det kräver inte att man har alla svar – utan ofta bara att man vågar stå kvar och lyssna och sedan tillsammans kan fundera på fortsättningen.

Precis som det brukar under våren så har vi i slutet av denna period sett en ökning i frågor som handlar om ätstörningar och träning. Det brukar hänga ihop med att sommaren kommer närmare och både tidningar och sociala medier igen börjar tala om att visa sig i baddräkt.

I övrigt handlar frågorna precis som tidigare om pubertet, sexualhälsa, relationer, förälskelse, studier och allting mellan himmel och jord. Vi är så glada över att igen ha möjligheten att åka ut till skolorna och träffa ungdomarna ansikte mot ansikte!

Vad vi upplever borde informeras mera åt ungdomarna utgående från denna period:

- 🗣️ Diskussion om användningen av sociala medier och hur ungdomarna kan ta till sig information om t.ex. kriget i Ukraina på ett tillförlitligt sätt men utan att det skall bli ”för mycket”. Ungdomarna behöver få veta att de har rätt även till avkoppling och att de inte måste vara tillgängliga, uppkopplade eller informerade om världsläget hela tiden.
- 🗣️ Information om var personer kan söka hjälp i olika situationer, exempelvis gällande sin egen eller nära anhörigs psykiska ohälsa, ätstörning, självskaðebeteende eller alkoholmissbruk. Denna information bör även vara lättillgänglig och lättläst samt innehålla kontaktuppgifter.
- 🗣️ Även om det kan kännas som en onödig upprepning så är det bra att påminna ungdomarna om att de alltid har rätt att vända sig till skolans personal om de behöver få svar på sina frågor eller diskutera saker. Även om man i sin roll som trygg vuxen har frågat hur eleven mår många gånger förr och kanske fått avfärdande svar så är det aldrig i onödan man frågar. Fortsätt göra Ert bästa för att skapa en trygg tillvaro för alla våra ungdomar.

1000-tack till alla våra experter och vårt kontaktnätverk ute i våra 12 kommuner. Det är NI som gör Decibel.

Tidigare trendrapporter kan läsas på <https://www.decibel.fi/om-oss/trendrapporter-over-decibel>

Om ni är intresserade av våra temapaketer, som även kan göras på distans, ta gärna kontakt för mera information! (decibel@korsholm.fi).

Med vänliga hälsningar

Decibel-teamet